CYFARFOD COMISIWN FFINIAU A DEMOCRATIAETH LEOL CYMRU A GYNHALIWYD AM 9:30 AM AR 24 EBRILL 2024 YN NHŶ HASTINGS A THRWY MS TEAMS

Yn bresennol: Bev Smith (Cadeirydd); Mr Michael Imperato; Mrs Dianne Bevan; Mr Frank Cuthbert; Ms Ginger Wiegand.

Swyddogion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru (CFfDLC) a oedd yn bresennol: Mrs Shereen Williams (Prif Weithredwr); Mr Tom Jenkins (Pennaeth Polisi a Rhaglenni); Mr David Burley (Pennaeth Busnes); Mr Dave Carr (Rheolwr Cyllid); Mr Christian Lovatt (Swyddog Cymorth Tîm).

Gwesteion: Kalwant Grewal (Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC)); Shamala Govindasamy (Iechyd Cyhoeddus Cymru)

Amser Dechrau: 09:59
Amser Gorffen: 11.02

1. Datganiadau Buddiannau

1.1. Ni wnaed unrhyw Ddatganiadau Buddiannau.

2. Gwybodaeth gan y Cadeirydd

2.1. Rhoddodd y Cadeirydd wybodaeth i'r Comisiwn am gynnydd Bil Etholiadau a Chyrff Etholedig (Cymru) a Bil Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau) yn sgil diwygiadau hwyr a gynigiwyd.

3. Cofnodion cyfarfod y Comisiwn a gynhaliwyd ar 21 Chwefror 2024

3.1. **Penderfynwyd** cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 21 Chwefror 2024 yn gofnod cywir o'r materion a ystyriwyd yn amodol ar fân ddiwygiadau.

4. Materion yn Codi

4.1. **Penderfynwyd** derbyn yr Adroddiad gan nodi unrhyw faterion i'w trafod yn ddiweddarach yn y cyfarfod, a rhoddwyd diweddariad ar gynnydd y materion canlynol:

4.2. **(Mater 1) Nodwyd** bod y Comisiwn wedi cael 3 chais Rhyddid Gwybodaeth rhwng 15 Chwefror 2024 ac 16 Ebrill 2024.

4.3. **(Mater 2) Nodwyd** bod y Comisiwn yn cynnal Arolygon Cymunedol ar hyn o bryd ar gyfer Bro Morgannwg, Caerffili, Ceredigion, Abertawe, a Sir Benfro. Mae rhagor o fanylion wedi'u cynnwys mewn eitem agenda ar wahân.

4.4. **(Mater 3) Nodwyd** bod y Comisiwn wedi cadarnhau gyda Llywodraeth Cymru ei fod yn fodlon bwrw ymlaen â symud llety i CP2 a'i fod wedi gofyn i'r gwaith papur angenrheidiol gael ei gwblhau'n derfynol. Mae Llywodraeth Cymru wedi caniatáu grant cyfalaf £10k i gefnogi'r broses symud.

4.5. **(Mater 4) Nodwyd** bod ORS wedi rhannu fersiwn ddrafft o'r adroddiad. Bydd cyfarfod olaf o'r Grŵp Llywio yn cael ei gynnal i gwblhau'r adroddiad yn derfynol, a phan fydd wedi'i gytuno caiff ei gyhoeddi a'i rannu gyda rhanddeiliaid. O ganlyniad i'r argymhellion, cynigir bod is-bwyllgor yn cael ei ffurfio gyda 2 Gomisiynydd i ddechrau gweithio ar lunio'r Polisi Maint y Cyngor ar gyfer y Rhaglen Arolygon Etholiadol nesaf.

4.6. **(Mater 5) Nodwyd** bod fersiwn ddrafft o'r amcanion arfaethedig ar gyfer llythyr cylch gwaith 24/25 wedi cael ei rhannu gyda'r Comisiwn.

Gweithredu: Gwahodd ORS i gyflwyno eu canfyddiadau yng nghyfarfod nesaf y Comisiwn a gwahodd aelodau'r Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol (IRP) i fynychu.

5. Y Rhaglen Bontio (i'w thrafod)

5.1. **Nodwyd** nad oedd diweddariad gan fod y cyfarfod pontio wedi cael ei symud i fis Mai.

6. Y Flaenraglen Waith

6.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad ar y Flaenraglen Waith dyddiedig 17 Ebrill 2024 gan y Prif Weithredwr.

6.2. Rhoddwyd ystyriaeth i Opsiwn 1 y cynnig ar gyfer Recriwtio Comisiynwyr ac fe'i **cytunwyd** yn amodol ar rai mân newidiadau. Bydd y Comisiwn yn gweithio'n agos gyda'r Is-adran Noddi a'r Tîm Penodiadau Cyhoeddus yn Llywodraeth Cymru i gefnogi'r broses o recriwtio Comisiynwyr ychwanegol, gan gynnwys Cadeirydd y Bwrdd Rheoli Etholiadol.

6.3. **Nodwyd** bod 3 swydd-ddisgrifiad wedi cael eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru ar gyfer Gwerthuso Swydd, sef; Prif Weithredwr, Pennaeth Iechyd Democrataidd ac Uwch Reolwr Iechyd Democrataidd.

7. Adroddiad ar y Gyllideb 2023-24

7.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad Monitro'r Gyllideb dyddiedig 5 Ebrill 2024 gan y Rheolwr Cyllid, a ddangosodd sefyllfa'r gyllideb hyd at ddiwedd y flwyddyn 2023-24.

7.2. **Nodwyd** y prif feysydd tanwariant a gorwariant, a'r esboniadau drostynt.

7.3. **Nodwyd** bod rhai cronfeydd wedi cael eu trosglwyddo ar draws sawl cyllideb i fynd i'r afael â rhywfaint o orwariant ar ddiwedd y flwyddyn.

7.4. Nododd yr aelodau sefyllfa'r gyllideb ar gyfer 2023-24 ar ddiwedd y flwyddyn, sef tanwariant o £12,289, yr oedd tua £250 ohono mewn perthynas â chyllid y Comisiwn Ffiniau i Gymru gan yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau (DLUHC).

8. Cyllideb 2024-25

8.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r adroddiad ar y gyllideb a osodwyd ar gyfer 2024-25 dyddiedig 11 Ebrill 2024.

8.2. **Nodwyd** bod cyllideb y Comisiwn ar gyfer 2024-25, sef £1,330,000, wedi cael ei chytuno gan Lywodraeth Cymru. Fe ddylai hyn gael ei gadarnhau yn eu Llythyr Cylch Gwaith ar gyfer 2024-25 pan gaiff ei gyhoeddi.

8.3. **Nodwyd** bod cyllideb y Comisiwn Ffiniau i Gymru ar gyfer 2024-25, sef £230,000, wedi cael ei chytuno gyda'r Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau (DLUHC). Yn ogystal â hyn, mae £7,830 yn ddyledus i'r Comisiwn gan Gyngor Sir Ceredigion yn ymwneud ag anfoneb sy'n weddill ar gyfer adennill gwariant Arolwg Cymunedol 2023-24. Bydd y Comisiwn yn parhau i adennill gwariant Arolwg Cymunedol gan yr awdurdodau lleol drwy gydol 2024-25.

8.4. **Nodwyd** y bydd yr IRP yn talu am 7.5% o gostau cyflog y Rheolwr Cyfathrebu ac Ymgysylltu, sy'n dod i £4,267.

8.5. **Nodwyd** mai cyfanswm y cyllid arian parod sydd ar gael i'r Comisiwn ar gyfer 2024-25 yw £1,584,242. Rhoddir dadansoddiad o ddyraniadau categorïau'r gyllideb yn Eitem 08.1. Mae'r dyraniadau hyn wedi'u seilio'n bennaf ar ofynion hysbys ynghyd â gwariant hanesyddol.

8.6. **Cytunodd** y Comisiynwyr ar y gyllideb ar gyfer 2024/25.

9. Rheoli Risg

9.1. Rhoddwyd ystyriaeth i Gofrestr Risg CFfDLC dyddiedig 9 Ebrill 2024.

9.2. Rhoddwyd sylw i risg CR3 o gyfarfod y Comisiwn ar 31 Ionawr 2024 ynglŷn â'r symud i Barc Cathays a drafodwyd ymhellach yng nghyfarfod y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC) a gynhaliwyd ar 28 Chwefror 2024. Yng

nghyfarfod 28 Chwefror, cafodd aelodau'r ARAC ddiweddariad ar symud llety gan y Prif Weithredwr a'r Pennaeth Busnes a phenderfynasant gynnal cyfarfod ychwanegol o'r ARAC ym mis Mehefin i drafod y risgiau sy'n gysylltiedig â symud llety yn benodol.

9.3. **Nododd** y Comisiwn y Gofrestr Risg bresennol a **chytunodd** nad oedd angen rhagor o newidiadau ar yr adeg hon.

Gweithredu: Cyfarfod ARAC ychwanegol i'w gynnal ym mis Mehefin.

10. Cofrestr Risg Blaenraglen Waith CFfDLC

10.1. Rhoddwyd ystyriaeth i Gofrestr Risg Blaenraglen Waith CFfDLC dyddiedig 12 Ebrill 2024.

10.2. **Nododd** y Comisiwn fod yr ARAC wedi adolygu Cofrestr Risg y Flaenraglen Waith yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 28 Chwefror 2024 ac wedi cynnig bod y gofrestr yn cynnwys y llinell amser recriwtio arfaethedig ar gyfer penodi aelodau newydd.

10.3. **Cytunodd** y Comisiwn ar y Gofrestr Risg bresennol ac nad oedd angen rhagor o newidiadau ar yr adeg hon.

11. Adroddiad Cyfarfod yr ARAC dyddiedig 28 Chwefror 2024

11.1. Rhoddwyd ystyriaeth i adroddiad cofnodion cyfarfod yr ARAC dyddiedig 28 Chwefror 2024.

11.2. **Nododd** a **chymeradwyodd** y Comisiwn gofnodion yr adroddiad.

12. Datganiad Llywodraethu Drafft

12.1. Rhoddwyd ystyriaeth i Adroddiad Datganiad Llywodraethu Drafft 2023-24 CFfDLC dyddiedig 25 Mawrth 2024.

12.2. **Cytunodd** y Comisiwn y bydd fersiwn derfynol Datganiad Llywodraethu 2023-24 yn cael ei chynnwys yng nghyfrifon blynyddol y Comisiwn a'i chymeradwyo ar yr un pryd â llofnodi'r cyfrifon.

13. Adolygiad 2024 o'r Polisi Chwythu'r Chwiban

13.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad ar Adolygiad 2024 o'r Polisi Chwythu'r Chwiban dyddiedig 10 Ebrill 2024.

13.2. **Nododd** y Comisiwn fod yr adroddiad wedi cael ei nodi a'i gymeradwyo yng nghyfarfod diwethaf yr ARAC.

14. Adroddiad Cynnydd Arolygon

14.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Adroddiad Cynnydd Arolygon dyddiedig 17 Ebrill 2024.

14.2. **Nodwyd** bod arolwg Bro Morgannwg wedi'i gwblhau, bellach. Rhoddwyd gwybodaeth i swyddogion y cyngor ar 12 Ebrill a chyhoeddwyd yr Argymhellion Terfynol ar 16 Ebrill 2024.

14.3. **Nodwyd** y bydd gwybodaeth yn cael ei rhoi i swyddogion cyngor Caerffili ar 7 Mai ac y bydd yr Adroddiad Argymhellion Terfynol ar gyfer Caerffili yn cael ei gyhoeddi ar 9 Mai.

14.4. **Nodwyd** bod yr ymgynghoriad ar gynigion drafft Ceredigion ar agor ac y bydd yn cau ar 13 Mai.

14.5. **Nodwyd** y disgwylir i gynigion drafft Abertawe gael eu cyhoeddi ym mis Mai.

14.6. **Nodwyd** y disgwylir i gynigion drafft Sir Benfro gael eu cyhoeddi ym mis Mehefin.

15. Calendr Digwyddiadau

15.1. Rhoddwyd ystyriaeth i'r Calendr Digwyddiadau.

16. Unrhyw Fater Arall Perthnasol

16.1. Ni nodwyd unrhyw fater arall perthnasol.

Dyddiad y Cyfarfod Nesaf: 22 Mai 2024